

FoU-oppgaven. Innsamling og analyse av empiriske data

Jon Magne Vestøl
Førsteamanuensis, ILS, UiO

Oppgaveordlyd

- **PPU3220/PPU3420: FoU-oppgave**
- <http://www.uio.no/studier/emner/uv/ils/PPU3420/v13/fou-oppgave.html>
- FoU-oppgaven integrerer pedagogikk og fagdidaktikk 2 med erfaringer fra praksis.
- Formålet med FoU-oppgaven er å utvikle egen lærerprofesjonalitet gjennom en systematisk og forskningsmetodisk tilnærming til praksis. FoU-oppgaven skal munne ut i en rapport. Denne kan skrives individuellt eller i gruppe på inntil tre studenter med samme fag i fagdidaktikk 2.
- Oppgaven skal ta utgangspunkt i erfaringer fra praksis. Du skal utvikle en problemstilling, planlegge og gjennomføre en empirisk undersøkelse som kan gi deg økt innsikt i egen lærerpraksis. Problemstillingen skal knytte an til et av hovedtemaene vurdering eller differensiering. Du må synliggjøre at problemstillingen er aktuell både for pedagogikk og for fagdidaktikk 2.
- *All informasjon fra praksis skal anonymiseres slik at det ikke er mulig å identifisere skole, lærere, elever og medstudenter.*
- Omfang: 3-4000 ord (individuell) eller 4-5000 ord (par)

Studentens ansvarsområder under 8-ukers praksis

- Å levere til veiledning i ITL et utkast til problemstilling og metode for innsamling av datamateriale. Veiledes av ILS.
- Å samle inn et datamateriale (logg, spørreundersøkelse, pluss eventuelt utdypende materiale i form av observasjon og intervju). Materialet analyseres av studenten i forbindelse med oppgaveskrivingen etter endt praksis.

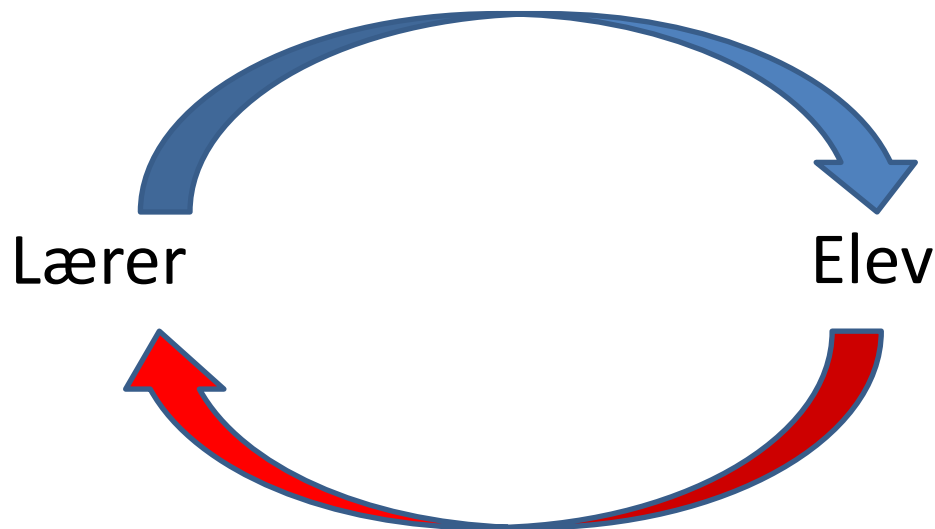
Skolens ansvarsområder

- Å legge til rette for studentens innsamling av data under 8-ukers praksis.
  - Grunninnsamling: Studenten deltar i vurdering eller tilrettelegging med rom for kort tilbakemelding fra elever i form av logg/spørreskjema.
  - Eventuell utdypende innsamling: Observasjon og/eller korte intervjuer
- Å forvalte en kollektiv samtykkeavtale med ILS.
  - Forutsetningen er at det materialet som samles inn bare brukes internt i skolens praksis og i studentenes rapportskriving.

Didaktisk utgangspunkt: Betydningen av feedback

Jfr: John Hattie: *Visible Learning*, p 173ff

Vanlig feedback: Muntlig veiledning, skriftlige kommentarer

Vanlig feedback: Muntlig deltakelse, innlevering, prøvesvar, framlegg etc.
Ekstra forskningsdata: Undersøkelser, observasjoner, logg, intervjuer

Fokus for tilnærming til arbeidet

- Formål: Økt innsikt i egen lærerpraksis
  - NB: Ikke andres praksis
- Kilder til slik innsikt
  - **Empiriske data**
    - Egne notater
    - **Tilbakemelding fra elever gjennom logg, spørreundersøkelse, intervju**
    - Tilbakemelding fra kolleger (kommentar fra/intervju med medstudent, veileder, annen lærer)
    - Observasjon gjort av kolleger
  - **Litteratur i pedagogikk og fagdidaktikk**
  - **Egen refleksjon i lys av empiri og litteratur**
- Aktuelle former for lærerpraksis
  - Vurdering: (formativ)
  - Tilpasset undervisning (nivå, språk, kultur, læringspreferanser)

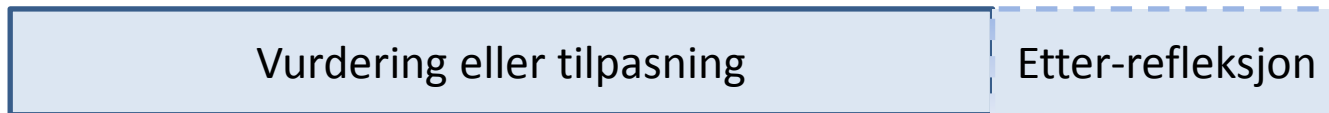

To mulige modeller

Undersøkelse

A

Hvordan opplever elever (og eventuelt kolleger) min vurdering/tilpasning av undervisning, og hvilke implikasjoner kan dette ha for min lærerpraksis?

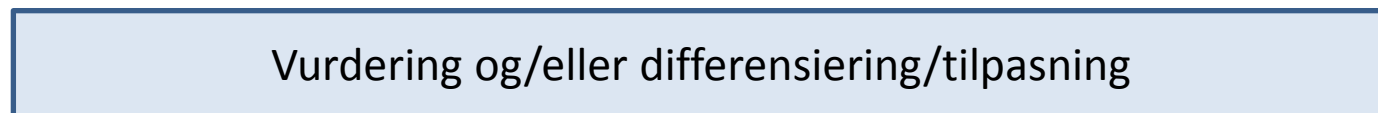
Før-undersøkelse

Etter-undersøkelse

B

Hvordan opplever elever (og eventuelt kolleger) en vurderingspraksis eller tilpasning av undervisning som er justert etter forutgående tilbakemelding, og hvilke implikasjoner har dette for min lærerpraksis?

Eksempel 1: Gruppearbeid i norsk litteratur

- Praksis-sekvens:
  - 90 minutter gruppearbeid med dikt av Jan Erik Vold og avsluttende plenumspresentasjon.
  - Lærerstudent veileder underveis og gir tilbakemelding på presentasjon.
  - Elevene skriver et loggnotat til lærerstudent om sin opplevelse av lærerstudentens veiledning og tilbakemelding (Eventuelt også spørreskjema)
- Data
  - Notater som lærerstudent gjør underveis og renskriver like etter sekvensen
  - Logg fra elevene samlet inn mot slutten av sekvensen
  - Eventuelle observasjonsnotater fra medstudent eller veileder
  - Eventuelle utdypende intervju med elever, veileder
- Mulige problemstilling/forskningsspørsmål
  - Hvordan opplever elever (og kolleger) min tilbakemelding/formative vurdering på deres arbeid med norsk litteratur
  - Hvilke implikasjoner har dette for min formative vurderingspraksis?
  - Mer overordnet: Hvordan kan vurderingspraksis videreutvikles gjennom tilbakemelding fra elever?

Eksempel 2:

Norsk skriftlig innlevering

- Praksis-sekvens:
  - Elever leverer et skriftlig sjangerarbeid for summativ vurdering
  - Lærerstudent vurderer og gir karakter og en skriftlig tilbakemelding
  - Elevene skriver et loggnotat til lærerstudent om sin opplevelse av karakter og tilbakemelding (Eventuelt også spørreskjema)
  - Lærer velger eventuelt å la kolleger kommentere vurdering av og kommentarer til noen av arbeidene
- Data
  - Lærerstudentens notater om de skriftlige besvarelsene: Tittel, sjanger, karakteristika, karakter og tilbakemelding
  - Logg fra elevene (og eventuelt spørreskjema)
  - Eventuelle skriftlige kommentarer fra kolleger til vurdering av utvalgte arbeid.
  - Eventuelle utdypende intervju med elever, veileder, kolleger
- Mulige problemstilling/forskningsspørsmål
  - Hvordan opplever elever (og kolleger) min formative vurdering på deres arbeid med norsk litteratur
  - Hvilke implikasjoner har dette for min formative vurderingspraksis?
  - Mer overordnet: Hvordan kan vurderingspraksis videreutvikles gjennom tilbakemelding fra elever?

Eksempel 3:

Norsk sjangerkunnskap

- Praksis-sekvens:
  - 2 ukers arbeidsøkt med norsk sjangerkunnskap.
  - Lærerstudent kjører en undersøkelse av kunnskaper og arbeidspreferanser i forkant av økten
  - Lærer gjennomfører arbeidsøkten med oppgaver og arbeidsformer ut fra kartleggingen.
  - Det gjennomføres en prøve med karakter ved avsluttet arbeidsøkt.
  - Elevene skriver et loggnotat om sin opplevelse av arbeidsøkten, tilretteleggingen, og eventuelt karakter og tilbakemelding på prøven (Eventuelt også spørreskjema)
- Data
  - Notater som lærerstudent gjør underveis og renskriver like etter sekvensen
  - Data fra kartleggingsprøve
  - Notater om tilretteleggingen som er gjort i forhold til kunnskaper og læringspreferanser
  - (Avsluttende prøvesvar med karakterer og tilbakemelding)
  - Logg fra elevene samlet inn mot slutten av sekvensen
  - Eventuelle observasjonsnotater fra medstudent eller veileder
  - Eventuelle utdypende intervju med elever, kolleger
- Mulige problemstilling/forskningsspørsmål
  - Hvordan opplever elever (og kolleger) min tilrettelegging for deres arbeid med norsk sjangerkunnskap
  - Hvilke implikasjoner har dette for min tilretteleggingspraksis?
  - Mer overordnet: Hvordan kan tilretteleggingspraksis videreutvikles gjennom tilbakemelding fra elever?

Tilfang av informanter

- **Hel klasse/gruppe (normaltilfang)**
- To klasser/grupper
  - Sammenligne ulike forutsetninger
- Utvalgt(e) gruppe(r) innenfor en klasse/base
  - Gruppe som har framlegg for klassen
  - Gruppe(r) med særskilte forutsetninger
  - Utvalg av elever over et karakterspenn
- (Enkeltelev)
  - (Elev med spesielle læringsforutsetninger og krav om spesiell tilpasning)
- Andre lærere
  - Eksempel: Tilbakemelding på skriftlig vurdering av et utvalg elever.

Innsamlingsformer

- Logg
  - Strukturert logg (noen få spesifikke spørsmål pluss eventuelle tilleggskommentarer)
  - Åpen logg (tanker om økten, timen, vurderingen)
- Spørreskjema
  - Spørsmål med faste flervalg
  - Spørsmål med skalaer (5, 6, 7, 10)
  - Åpne spørsmål
- Intervju
  - Strukturerte, semi-strukturerte eller åpne
  - Som selvstendig kilde eller utdyping av spørreundersøkelse/logg
  - Intervju med elever og/eller kolleger
- Observasjon (f. eks. av medstudent)
  - Videoopptak
  - Observasjon med skriftlig logg
- Bruk av annet materiale
  - Kartleggingsprøve
  - Skriftlig materiale fra kolleger

Forskningsetikk og personvern: kortversjonen

- Unngå lyd- og billedopptak.
- Anonymiser personer og skole.
  - I alle notater og innsamlede data
  - I oppgaven
- Ikke bruk innsamlede data i andre sammenhenger enn FoU-oppgaven.
- Slett materiale når oppgave-sensur er avsluttet.
- Samtykke-avtale gjøres mellom ILS og praksis-skolene.